

RGD
1997

**'s-Gravenhage, Bezuidenhoutseweg 30;
hoofdzetel Ministerie van Economische Zaken
(vh. Landbouw, Nijverheid en Handel)**

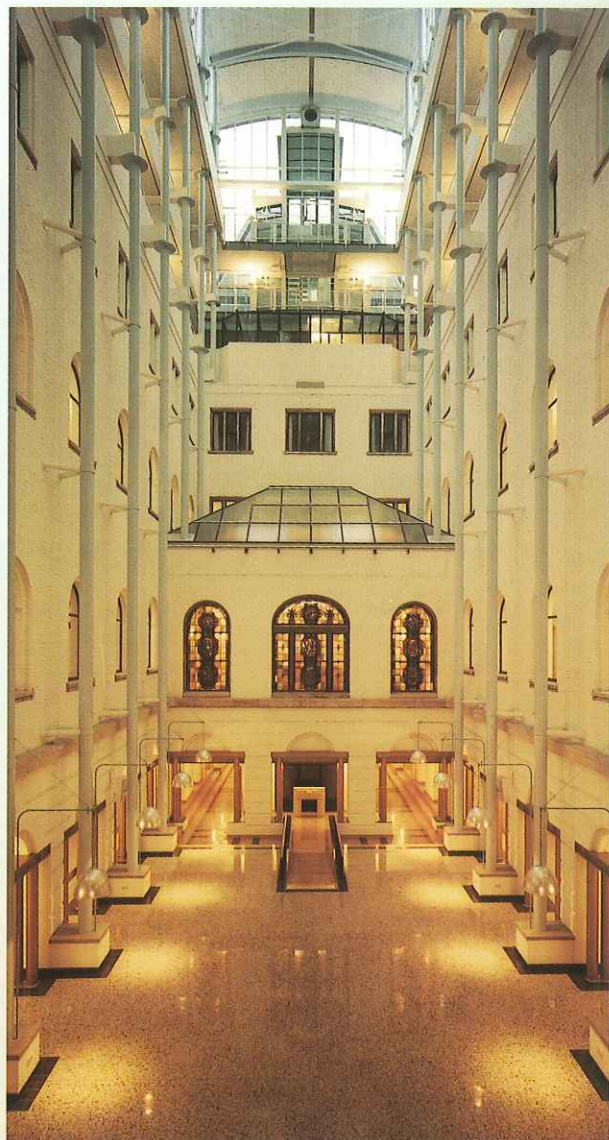
De hoofdzetel van het Ministerie van Economische Zaken is tot stand gekomen in de jaren 1912-'17, en is daarmee het jongste als zodanig ontworpen departementsgebouw van vóór de Tweede Wereldoorlog. Naar alle waarschijnlijkheid moet de nauwelijks bekende Henry Th. Teeuwisse (1880-1960), destijds adjunct van rijksbouwmeester Daniël E.C. Knuttel (1857-1926), worden beschouwd als de architect.

De structuur van dit decennialang grootste ministerie kan als volgt worden gekenschetst: vier vleugels van evenzeer bouwlagen om een langerekte, vrij smalle binnenplaats, met als bijzonderheid dat de voor- en achtervleugel aan weerskanten ver buiten de verbindende vleugels steken. Waar het gaat om de bouwtrant is onmiskenbaar aangehaakt bij het classicisme van de zeventiende eeuw, de (economische) bloeiperiode van ons land bij uitstek. Het nationale karakter van het gebouw heeft men tevens willen benadrukken door het gebruik van zoveel mogelijk Nederlands fabrikaat, met als belangrijkste uitzondering de overvloedige natuursteen van de voorgevel. De bestelling hiervan dwong Henry Teeuwisse kort na het begin van de Eerste Wereldoorlog tot een gevaarlijke tocht, omdat de eigenaar van de Franse steengroeve was gelegerd aan het front. De vier staande figuren boven de ingangspartij, voorstellende (v.l.n.r) Handel, Nijverheid, Visserij en Landbouw - de pijlers van 's lands economie -, zijn vervaardigd door de beeldhouwer Simon J. Tempelman, naar modellen van Willem C. Brouwer.

Toen in 1987 was besloten het verspreid gehuisveste Ministerie van Economische Zaken te concentreren in en rond de hoofdzetel, heeft men onder meer vanwege de monumentwaarde van het pand gekozen voor uitbreiding in plaats van sloop en nieuwbouw.

Om het aanzicht van het gebouw niet te schaden is de door Hans Ruijssenaars (1944) ontworpen en in 1993 opgeleverde uitbreiding hoofdzakelijk geprojecteerd tussen de voor- en achtervleugel, afgezien van twee extra kantoorlagen in de kap, herkenbaar aan de vensters onder de opgetilde dakvoet en in de dakvlakken.

Twee tamelijk autonome paviljoens van drie bouwlagen zijn gerealiseerd aan de buitenzijde van de verbindende vleugels, aan de oudbouw gekoppeld door middel van transparante overgangszones.

Daarnaast zijn de verbindende vleugels zelf met drie verdiepingen verhoogd, in samenhang waarmee de binnenplaats is voorzien van een overkapping met een rijzige lichtbeuk. Aldus is centraal in het gebouw een gemeenschappelijk "plein" ontstaan, dat van alle zijden toegankelijk is gemaakt. Op de route van de hoofdingang naar dit nieuwe hart bevindt zich de ruime hal met "keizerlijke trap" naar de vroegere kamers van de minister en de ambtelijke top, op de bel-étage aan de kant van de straat. Hal en trapportaal zijn nog geheel in oorspronkelijke staat, en geven dus een goede indruk van de entourage die men rond 1915 gepast achtte voor dragers van het hoogste gezag. Deze staat in opmerkelijk contrast met de eenvoudige inrichting van de rest van het gebouw.